

Matki i rodzice w Polsce

• Jak uregulowana jest ochrona macierzyństwa i urlop wychowawczy?

Ochrona macierzyństwa: Dla kobiet w trakcie ciąży i macierzyństwa obowiązuje szczególna ochrona miejsca pracy.

- Pracodawca nie może wypowiedzieć ani rozwiązać stosunku pracy w okresie ciąży lub urlopu macierzyńskiego.
- Umowy o pracę na czas określony, które uległyby rozwiązaniu po upływie trzeciego miesiąca ciąży, ulegają przedłużeniu do dnia porodu.
- Pracownicy w ciąży nie wolno zatrudniać w godzinach nadliczbowych ani w porze nocnej; Bez jej zgody nie wolno jej delegować poza stałe miejsce pracy ani zatrudniać w systemie przerywanego czasu pracy.
- Kobiet zasadniczo nie wolno zatrudniać w pracach szczególnie męczących lub szkodliwych dla zdrowia, które ujęto w odpowiednim rozporządzeniu.

Zasiłek/urlop macierzyński przysługuje osobie ubezpieczonej, która w okresie ubezpieczenia chorobowego lub w okresie urlopu wychowawczego:

- urodziła dziecko,
- przyjęła na wychowanie dziecko w wieku do 7. roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego, w wieku do 10. roku życia i wystąpiła do sądu opiekuńczego w sprawie jego przysposobienia.
- przyjęła na wychowanie w ramach rodziny zastępczej dziecko w wieku do 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego, w wieku do 10 roku życia, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej niespokrewnionej z dzieckiem.

Zasiłek macierzyński wypłacany jest przez okres:

- 20 tygodni (140 dni) - w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie,
- 31 tygodni (217 dni) - w przypadku urodzenia dwojga dzieci przy jednym porodzie,
- 33 tygodnie (231 dni) - w przypadku urodzenia trojga dzieci przy jednym porodzie,
- 35 tygodni (245 dni) - w przypadku urodzenia czworga dzieci przy jednym porodzie,
- 37 tygodni (259 dni) - w przypadku urodzenia pięciorga i więcej dzieci przy jednym porodzie.

Pracownik – ojciec wychowujący dziecko ma prawo do urlopu ojcowskiego w wymiarze do 2 tygodni, maksymalnie do ukończenia przez dziecko 24 miesiąca życia. Urlop może być wykorzystany jednorazowo albo w dwóch tygodniowych częściach.

Zasiłek macierzyński/ zasiłek za czas urlopu ojcowskiego wynosi 100 % wynagrodzenia za pracę. Podstawę wymiaru zasiłku stanowi przeciętne miesięczne wynagrodzenie wypłacone osobie uprawnionej za okres 12 miesięcy kalendarzowych poprzedzających miesiąc, w którym powstało uprawnienie do zasiłku. Po wykorzystaniu urlopu macierzyńskiego pracownica/pracownik może skorzystać z urlopu rodzicielskiego, którego wymiar wynosi:

- w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie: do 32 tygodni;

- w przypadku urodzenia więcej niż jednego dziecka przy jednym porodzie: do 34 tygodni.

Urlop w tym wymiarze przysługuje łącznie obojgu rodzicom dziecka. Urlop rodzicielski udzielany jest jednorazowo albo w maksymalnie czterech co najmniej 6-tygodniowych częściach do zakończenia roku kalendarzowego, w którym dziecko kończy 6. rok życia. W trakcie urlopu rodzicielskiego możesz pracować u pracodawcy w wymiarze nie wyższym niż połowa pełnego wymiaru czasu pracy. W tym przypadku wymiar urlopu rodzicielskiego ulega proporcjonalnemu wydłużeniu, nie dłużej jednak, niż do 64 tygodni (1 dziecko) bądź 68 tygodni (>1 dziecko).

W trakcie urlopu rodzicielskiego zasiłek wynosi 100 % wynagrodzenia za pracę za pierwsze 6 tygodni (8 tygodni przy urodzeniu więcej niż jednego dziecka i 3 tygodnie w przypadku przyjęcia dziecka na wychowanie) oraz 60 % za pozostały okres.

Kwota netto zasiłku macierzyńskiego/ ojcowskiego/ rodzicielskiego musi jednak wynosić co najmniej 1000 zł.

Po wykorzystaniu urlopu macierzyńskiego i rodzicielskiego możesz przejść na bezpłatny **urlop wychowawczy**. Maksymalny wymiar urlopu wychowawczego wynosi 36 miesięcy, z czego jeden miesiąc zastrzeżony jest wyłącznie dla drugiego z rodziców, jednak nie dłużej niż do ukończenia przez dziecko 6. roku życia. Z urlopu wychowawczego może skorzystać matka lub ojciec (lub opiekun prawny) w maksymalnie pięciu częściach.